

Na Haki i el món del cacau - BLOC 1

Educació infantil

1. Introducció

Els recursos i activitats que es presenten a continuació van dirigits a l'alumnat de d'educació infantil, principalment a aquells del segon i tercer curs d'aquesta etapa educativa (4 i 5 anys).

Amb aquests materials, es pretén que els infants tinguin un primer contacte amb els conceptes relacionats amb el comerç just.

Aquesta presa de contacte es farà, principalment, a través d'activitats que estimulin els sentits de l'alumnat (vista, oïda, olfacte, tacte) amb els quals puguin anar coneixent els diferents aspectes més generals del comerç just i de l'elaboració de la xocolata.

2. Objectius generals

- **Entendre** que és el comerç just i la seva importància
- **Conèixer** el procés d'elaboració de la xocolata i tot allò que hi intervé

A més, es pretén contribuir a l'assoliment d'una sèrie d'objectius presents a l'[Annex](#) del Decret 71/2008, de 27 de juny, pel qual s'estableix el currículum de l'educació infantil a les Illes Balears. A continuació es presenten per àrees, els diferents elements del currículum que encaixen amb la proposta.

Àrea de coneixement de si mateix i autonomia personal

En aquesta àrea es treballa la concepció positiva d'un mateix i el procés de construcció personal. Resulta rellevant la interacció de l'infant amb el medi físic, natural i social. Els objectius a destacar són:

- (1) Incrementar progressivament la consciència de si mateix i formar-se una imatge ajustada i positiva a través del moviment, del joc i de la interacció amb els altres.
- (4) Identificar i acceptar els propis sentiments, emocions, necessitats, vivències o preferències i ser cada cop més capaços de denominar-los, expressar-los, regular-los i comunicar-los als altres-

Àrea de coneixement de l'entorn

En aquesta àrea de coneixement i experiència es pretén afavorir els processos de descobriment i representació dels diferents contextos que componen l'entorn infantil. Els objectius a destacar són:

- (1) Observar i explorar de forma activa estímuls sensorials i el propi entorn i identificar-ne els principals elements mostrant interès pel seu coneixement, formulant preguntes i generant interpretacions sobre algunes situacions i fets significatius.
- (13) Mostrar interès pel coneixement i cura dels éssers vius i pels altres elements i objectes del medi natural i social, valorant la seva importància i la de la seva conservació per a la vida humana.

Àrea de llenguatges: comunicació i representació

Aquesta àrea de coneixement i experiència pretén també millorar les relacions entre l'infant i el medi. Les diferents formes de comunicació i representació serveixen de nexa entre el món exterior i l'interior, ja que són instruments que fan possible la representació de la realitat, l'expressió dels pensaments, necessitats, sentiments i vivències i les interaccions amb els altres. Els objectius a destacar són:

- (8) Emprar el llenguatge artístic com a instrument d'expressió personal i de representació d'experiències i de situacions reals o imaginàries, mostrant una actitud de curiositat envers la manipulació sensorial d'objectes i l'experimentació amb diverses tècniques.
- (10) Interessar-se, apreciar i respectar les produccions artístiques i expressives pròpies i les dels seus companys.

3. Taula resum d'activitats

ABANS DEL TALLER (equip docent)		10 min
Activitat 1. La carta misteriosa		10-15
DURANT EL TALLER (equip Shikamoo)		45 min
Activitat 1. Introducció		5
Activitat 2. Haki, la papallona màgica		10
Activitat 3. Que hem après amb el conte?		15
Activitat 4. El cacau i els 5 sentits		20
DESPRÉS DEL TALLER (equip docent)		30 min
Activitat 1. Colorejam na Haki		30

Taula 1. Resum de la proposta i temporització aproximada.

4. Descripció activitats

ABANS DEL TALLER (equip docent)

Temporització total: depèn del temps que pugui dedicar el centre, aproximadament 10 o 15 minuts.

ACTIVITAT 1 (Equip docent) - La carta misteriosa

CONCEPTES CLAU: Cacau, xocolata, Tanzània, Àfrica

DESCRIPCIÓ GENERAL: A partir d'un text en forma de carta, s'introduirà a l'alumnat a la temàtica del taller sobre comerç just dels pròxims dies.

GRUP MÀXIM: grup classe

TEMPORITZACIÓ: 10 - 15 minuts

OBJECTIUS:

- Introduir els conceptes clau de forma general

- Preparar als infants pel dia del taller

MATERIAL NECESSARI:

- Full de paper imprès amb segell del personatge "Haki" ("La carta de na Haki")
- Mapa de Peters per situar-hi Àfrica i Tanzània

METODOLOGIA:

El personal docent encarregat del grup, uns dies abans de l'activitat, avisarà a les nines i els nins que ha arribat una carta a l'escola amb la direcció de la seva aula. La carta, no saben d'on ve, però té un segell i una firma molts peculiars: El segell d'una papallona màgica, amb el nom de Haki! Que deu voler na Haki?

En aquest moment es procedeix a llegir la carta (que haurà enviat l'equip de Shikamoo per correu als docents).

Contingut de la carta:

Hola nines i nins de l'escola Me poso en contacte amb vosaltres perquè necessit la vostra ajuda! Tenc una amiga, na Usawa, que viu al continent Africà, a Tanzània. Ella aviat farà 6 anys i vol celebrar el seu aniversari, però no pot comprar xocolata per fer un pastís... i mira que a casa seva tenen grans plantacions de cacau, el fruit amb el que es fa la xocolata. Com podem ajudar-la? Si voleu, vendré d'aquí uns dies, i us explicaré tota la història, a veure si trobam una solució! Fins aviat!!

Una vegada llegida la carta, es demanarà a l'alumnat les seves impressions sobre el fet i si coneixen el lloc on viu l'amiga de na Haki. En aquest moment, intentaran situar al mapa (que també haurà enviat l'entitat) el continent Africà i Tanzània. Per complementar, se podran fer preguntes als infants sobre que coneixen d'Àfrica, si hi han estat alguna vegada, etc.

DURANT EL TALLER (equip Shikamoo)

Temporització total: 50 minuts aproximadament

ACTIVITAT 1 - Introducció

CONCEPTES CLAU: Cacao, xocolata, Tanzània, Àfrica

DESCRIPCIÓ GENERAL: Presentació de la persona dinamitzadora i del que es farà durant el taller.

GRUP MÀXIM: grup classe

TEMPORITZACIÓ: 5 minuts

OBJECTIUS:

- Repassar els continguts de la primera activitat
- introduir la temàtica del taller

MATERIAL NECESSARI:

- mapa de Peters
- titella/dibuix de na Haki

METODOLOGIA:

La persona dinamitzadora es presentarà i explicarà perquè és a l'aula: dirà que ha estat na Haki, la papallona màgica, que també l'acompanya, qui l'ha enviada per ajudar-los a entendre i solucionar el problema de la Usawa. Per fer-ho, els hi contarà un conte.

ACTIVITAT 2 - Conte: Haki, la papallona màgica

CONCEPTES CLAU: Cacao, xocolata, Tanzània, Àfrica, comerç just.

DESCRIPCIÓ GENERAL: Explicació del conte de na Haki, la papallona màgica, per introduir el concepte de comerç just als infants.

GRUP MÀXIM: grup classe	TEMPORITZACIÓ: 10 minuts
OBJECTIUS: <ul style="list-style-type: none"> - Introduir el concepte de comerç just - Introduir el procés d'elaboració de la xocolata 	
MATERIAL NECESSARI: <ul style="list-style-type: none"> - titella/dibuix de na Haki i altres elements del conte (tauleta de xocolata, cacau, titelles de na Usawa i Duna...) - enllaç del vídeo del conte: Contes per canviar el món - Haki la pallona màgica 	
METODOLOGIA: <p>A partir de les imatges del vídeo del conte de na Haki, s'explicarà als nins i nines la història de na Usawa i na Duna. La titella de na Haki pot ajudar a contar el conte. També es podrien utilitzar altres elements que surten al llibre per cridar l'atenció de l'alumnat. Com ara, una tauleta real de xocolata de comerç just, el cacau, etc. de manera que ho vegin en persona.</p>	

ACTIVITAT 3 - Què hem après al conte?

CONCEPTES CLAU: Cacau, xocolata, Tanzània, Àfrica, comerç just.

DESCRIPCIÓ GENERAL: En aquesta activitat es repassaran els conceptes apresos al conte i es mirarà de distingir entre la xocolata de comerç just i la que no ho és.

GRUP MÀXIM: grup classe

TEMPORITZACIÓ: 5 minuts

OBJECTIUS:

- Fer reflexionar als infants sobre les seves accions i les conseqüències que tenen

MATERIAL NECESSARI:

- titella/dibuix de na Haki i altres elements del conte (tauleta de xocolata, cacau, titelles de na Usawa i Duna...)
- taula de xocolata de comerç just i de comerç convencional

METODOLOGIA:

Una vegada explicat el conte, se demanarà als infants si han entès la problemàtica:

Enteneu perquè na Usawa no pot fer el pastís de xocolata en el seu sisè aniversari?

Perquè és important, na Duna, en aquesta història?

Creis que totes i tots podem fer com na Duna i ajudar a na Usawa perquè pugui viure millor i tenir un pastís de xocolata d'aniversari?

Una vegada respostes les preguntes, se repassarà la importància, de forma senzilla, de comprar productes de comerç just. Na Haki dirà als nins i nines que així podran ajudar a na Usawa, de la mateixa manera que ho ha fet na Duna.

ACTIVITAT 4 - El cacau i els 5 sentits**CONCEPTES CLAU:** Cacau, xocolata, cacauer**DESCRIPCIÓ GENERAL:** Aprendre, a partir del sentits, les característiques generals del cacau i de la xocolata.**GRUP MÀXIM:** grup classe**TEMPORITZACIÓ:** 20 minuts**OBJECTIUS:**

- Desenvolupar els sentits
- Aprendre sobre el cacau i la xocolata

MATERIAL NECESSARI:

- recipients (potets) amb olors (cacau, cítrics, cafè, romaní, etc.)
- bossa opaca (taronja, anous, coco, ametlles, cacau...)
- imatge cacauer

METODOLOGIA:

Per aquesta activitat es dividirà l'aula en dos grups. Serà necessària la participació del mestre o de la mestra de l'aula. Un dels grups farà l'activitat sensorial de l'olfacte, mentre que l'altre, la del tacte. Abans de començar, se tornarà a mostrar a tot el grup com és el fruit del cacauer,

l'arbre del cacau. Es podrà demanar: creis que en tenim aquí d'aquests arbres? Trobeu que podrien créixer als nostres camps? Es mostrarà una imatge de l'arbre.

A continuació es dividirà el grup en dos. El primer grup, farà l'activitat de l'olfacte. Per això, el personal docent responsable del curs anirà passant taula per taula amb els potets aromàtics. Hi pot haver entre quatre i cinc pots. Es suggereix que continguin: cacau, cafè, romaní, aroma cítric. Els nins i nines hauran d'endevinar quin és el que es correspon amb el cacau.

Per altra banda, la persona dinamitzadora, amb l'altra grup de l'aula jugarà al *toca toca*. Per això, hi haurà una bossa opaca amb diferents elements entre els quals hauran de trobar a partir del tacte, el cacau. Hi pot haver: nous, coco, ametlles, una taronja, etc.

Una vegada cada grup hagi fet una de les parts de l'activitat, se canviaran i faran la que els hi falti.

DESPRÉS EL TALLER (equip docent)

Temporització total: 20 minuts aproximadament (el que es vulgui dedicar)

ACTIVITAT 1 - Colorejam na Haki

CONCEPTES CLAU: Cacau, xocolata, Tanzània, Àfrica, comerç just.

DESCRIPCIÓ GENERAL: Recordar els continguts apresos a través de l'expressió artística

GRUP MÀXIM: grup classe

TEMPORITZACIÓ: 20 minuts

OBJECTIUS:

- Repassar els continguts de la primera activitat
- Potenciar l'expressió artística

MATERIAL NECESSARI:

- dibuix per colorejar de na Haki. Disponible a: <https://jugajust.org/dibuixos-per-pintar/>

METODOLOGIA:

A través de la web *Juga Just* i els recursos disponibles, es convidarà als nins i nines a colorejar el dibuix de na Haki i dels seus amics i amigues. Es podrà aprofitar per repassar els conceptes apresos més importants. Una vegada acabats de colorejar, els dibuixos es poden penjar a l'aula a mode d'exposició.